

Katona Zsigmond

Katonatelepi KÖZÜGYEK

III. évfolyam 2. szám | 2017. február

MEGJELENIK HAVONTA

GYÖNGYÖM TANYA

4-5.

MÓZES – AKI ÚJAT KEZDETT

7.

KERTÜNK-HÁZUNK

8-9.

FARSANG 2016.

10.

Hogyan tovább Katonatelepi Közügyek?

Az elmúlt néhány hét során, főleg a katonatelepi zárt Facebook-csoport internetes oldalon, megindult egy kezdeményezés, ami arra irányult, hogy az immár két éve megjelenő helyi lap sorsáról a helyiek demokratikus módon, kinyilvánítsák szándékukat, vajon szükséges-e ez a lap valójában? Amint az várható volt, érvek és ellenérvek (bár kevésbé megalapozottan) hangoztak el kommentek formájában, ami nem tekinthető általános, vagy többségi véle-

ménynek. Logikusnak tűnik, hogy, miután az első megszólítás ez ügyben helyi képviselőkhöz irányult, nyilvánítsa ki Ő is a véleményét, úgy is, mint a lap megjelenésében pénzügyileg is támogatási lehetőséggel bíró, autentikus személy. Az önkormányzati képviselőnk véleményét az alábbiakban olvashatják. Képviselőnk döntésétől függően, a lapban továbbra is (megfelelő hangnemben) teret adunk bármilyen, többeket érintő javaslatok, konkrét elképze-

lések megjelentetése mellett, de kifejtve, írásos (cikk) formájában, hiszen mindannyian tisztában vagyunk azzal a ténnyel, hogy a Katonatelepiek nagy része még nem rendelkezik internettel, és ha hozzá is fér, nem tudja érdemben használni.

Dr. Kerényi Zoltán
felelős szerkesztő

*„A hideg elfordulás, a közöny
a nyílt ellenszenvnél is
veszedelmesebb mérég.”*
(Joanne Kathleen Rowling)

KATONATELEPI KÖZÜGYEK:

**Ha a jelennek
nem fontos,
majd az lesz
a jövőnek...**

Évi mintegy 500.000 Ft-ba kerül az újság nyomtatása, arról a sok munkáról, költségről nem is beszélve, ami a cikkek írásával, lektorálásával, a nyomdai előkészítéssel, az elhozattal és a terítéssel jár. Ugyanakkor számos kérdésből, az újságon keresztül eljuttatott szavazólapok visszaérkezési arányából kiindulva én magam vettem fel a kérdést: Van-e értelme az újság megjelentetésének?

Az biztos, hogy egy negyedéves, féléves gyakorisággal kiadott újság egyáltalán nem szolgálná a lakók tájékoztatását, előre 3 hónappal semmit nem lehet beharangozni, és júniusban írni a karácsonyi eseményekről meg szinte neveléses lenne. Így sok alternatíva nem maradt: vagy havonta, vagy sehog. Felmerült még a példányszám csökkentése és a házhoz szállítás beszüntetése, ezzel azonban legfeljebb évi 100-150 ezer forinttal csökkenne a költség.

Kevés megtakarítással tehát lényegesen rosszabb elérhetőséget tudtunk volna biztosítani. Felmerült az is, hogy kizárólag internetes felületen jelenjen meg az újság. Ez az egyetlen döntés tudná a teljes képviselői keret erre szánt összegét tehermentesíteni, ugyanakkor az újsággal dolgozók munkája semmivel nem csökkenne, akiknek pedig nincsen internete, teljesen elzáródna a település alapvető információs forrásától. Nőhetne viszont az a keret, amit a település fejlesztésére tudunk fordítani. Méghozzá egymillió Ft-tal. Én ennyi pénzt legutóbb akkor láttam, amikor 5 éve felvettünk egy lakás-hitelt. Nekem rengetegnek tűnik. Ugyanakkor, ha megnézzük, hogy mennyi pénzt fordítottunk a településre az óvoda, iskola szépítésére, közvilágítás fejlesztésére, útépitésre, a Katona Zsigmond emlékpark, a Sport-, és Szabadidő Központ fejlesztésére, ha arra gondolunk, hogy csak 2017-ben milyen összegű fejlesztésekre számítottunk, akkor bizony ez az egymillió már szinte eltörpül.

Felmerült annak a lehetősége is, nyomtassunk ki ismét 1000 db. szavazólapocskát, amelyben a lakosság véleményét nyilváníthat az újság megszüntetésével kapcsolatban. Ezt a közvélemény kutatást teljesen felesleges megtartani. Az eredménye 60-80 db. visszajuttatott szavazólap lenne, amiből arra következtetni, hogy nem olvassák az újságot, nem lehet.

Sok fejtörést okozott a téma. Végül úgy döntöttem: MARAD AZ ÚJSÁG. A döntésben első sorban azt mérlegeltem, hogy a közvetlen környezetemben

a munkámat segítők is ezt javasolták, egyetlen kivétellel. Mérlegeltem azt is, hogy ez a népszavazás egyáltalán nem a valóságot, azaz a lakosság és az újság viszonyát tükrözné, így tehát annak eredményét nem is érdemes figyelembe venni. Ha pedig ez így van, akkor felesleges idő, pénz és energia-tékozlás ezzel foglalkozni. Egy újság jó dolog. És az is jó dolog, ha mindenki teszi a dolgát. De mindenki csakis a maga dolgáért vállalja a felelősséget. Nekem, nekünk, akik az újságot készítjük, az a dolgunk, hogy

Állandó fogadóórát nem tartok. Időpont egyeztetés után bárhol és bármikor személyesen is szívesen állok rendelkezésre.

hunfalu@gmail.com
Tel.: +36 30 621 0898

KÖZLEMÉNY

Az elmúlt időszakban néhányan a legextrémebb időpontban hívtak fel telefonon és minősíthetetlen hangnemben ordítottak, vádaskodtak. Ezt a stílust akkor sem vagyok hajlandó eltűrni, ha a felháborodás okát megértem. Ezért minden olyan telefonszámot, amelyről a kéréssem ellenére a második alkalommal sem hajlandó a hívó normális hangnemben tárgyalni velem, feketelistára teszem és a jövőben telefonszámomat nem fogja elérni. A feketelistáról akkor veszem le, ha ezt a hunfalu@gmail.com címre írt levélben kéri és írásban vállalja, hogy a jövőben a vélt vagy valós problémák esetében a megoldás keresésére és nem személyemet vagy a város vezetés ócsárlására törekszik.

hónapról hónapra elkészítsük ezt a 12 oldalas kiadványt. Ez a mi felelősségünk. Az, hogy olvassák-e vagy sem, az pedig az Önöké, kedves katonatelepiek! És ha már 100 ember számára örömet okozunk, megérte!

Hálával és köszönettel együtt kívánok jó munkát az újság készítőinek, Önöknek pedig örömeteli olvasást.

Tél van, nem is akármilyen!

A hosszan tartó fagyponat alatti hőmérséklet nagyon megnehezítette azon utcák lakóinak életét, ahol nincsen járda. Sajnos Katonatelepen inkább ez utóbbi a jellemző.

A 2016-os nyár gyermekkorom iskolai szüneteit idézte: nagyapám, ha már 29 fok volt, elviselhetetlen hőségről beszélt, gyakran szorultunk a lakásba, mert esett az eső, és sokszor bőrig áztunk egy hirtelen zivatar miatt. Télen kenyéredet, nyáron gúnyádat el ne hagyd! Nagymamám mondogatta ezt, utalva a gyakori hirtelen lehűlésekre, ami az akkori nyarakat jellemezte. Már augusztusban mondogattam, hogy a 2016-17-es tél bizony hosszú és hideg lesz, és amikor kifejtettem, hogy abból gondolom, hogy ha a nyár gyerekkoromat idézte, biztosan a tél is olyan lesz, mint 20-30 éve, szinte mindenki csak mosolygott.

Idővel az ember rászokik az időjárás jelentések rendszeres figyelésére. Ma már rengeteg vállalkozás, internetes csoport

foglalkozik pillanatnyi időjárási adatok megjelenítésével, rövidebb-hosszabb előrejelzésekkel. Ha az ember mindent megnézi, egy átlag nyári napon 18-32, télen +5 – -10 °C közötti jósolatokkal találkozhat. Na, ebből semmi nem derül ki.

A város költségvetésében természetesen biztosítani kell a megfelelő pénzt a téli hó-, és síkosság mentesítés céljára. Ezt az aktuális költségvetési rendelet egy sora számszerűsítve jeleníti meg. Ez 2017-re 100 millió Ft. Ha nem elég, a rendelet módosításával lehet emelni az összeget.

A hó-, és síkosság mentesítést alvállalkozó végzi. Az önkormányzat több fokozatban határozta meg az mentesítendő utcák körét. Az 1-es és 2-es fokozat az összes buszjárat útvonalat, buszvárókat, oktatási, közintézmények megközelítését szolgáló utak mentesítését foglalja magában. A járdák takarítása a tulajdonos kötelessége.

Az 1-es és 2-es fokozatú mentesítés esetén legfeljebb

néhány 100 méter megtétele után már takarított úton közlekedhet a járművezető. Ezért a 3-as fokozatot, amely a város teljes, lakóutcákat is magában foglaló beavatkozását jelenti, akkor rendeli el a város, ha a lehullott hó mennyisége eléri a kb. 20 cm-t. Ez megtöbbszörözi a költségeket, hiszen a város lakóutcai az úthálózat jelentős részét képezik. Ennek az elrendelésére, köszönhetően a rendkívül enyhe és csapadékszegény teleknek, az elmúlt években, talán évtizedben nem is igen került sor. Hiszen egy-két nap fagyos idő után mindig jött az enyhülés, az utakról, járdákról teljesen eltűnt a hó, jég.

Nem úgy az idén: az első hideghullám végén érkező csendes csapadék kellemetlen jéggel vonta be a lakóutcákat, a hosszan tartó hideg pedig állandósította a helyzetet.

A város, bízva az évtizedes gyakorlatban, a buszok útvonalaira, intézmények közelében lévő területekre, buszvárókra fordította a figyelmet. Sajnos a sózás elmaradása miatt a lakóutcák sárosak maradtak, ráadásul ez az állapot több mint 2 héten át tartott. Ahol van jár-

da, csupán az autósok számára jelentett annyi nehézséget, hogy a takarított utcáig néhány száz métert kellett lépésben megtenni. Azok a gyalogosok, akik a járda híján, az úttesten voltak kénytelen gyalogolni, sajnos nagyon nehéz helyzetbe kerültek. A körzetben csak Katonatelepen vannak járda nélküli utcák, sőt, szinte a legtöbb utcáról az mondható el, hogy nincsen egyik oldalon sem járda. Ezzel jó lenne valamilyen megoldást találni.

Amikor e sorokat írom, már olvad a hó, a január végi tükrjég miatt elrendelt teljes sózás megtette a hatását, az enyhülésre azonnal igen nagy tempóban megindult az olvadás. Sajnos ez sem jó hír a katonatelepiek számára, a sok olvadékvíz ugyanis hatalmas töcsákban gyűlik össze, mivel árok szinte sehol nincsen. Ez a másik nagy problémája a városrésznek. Nem tudom, mi a megoldás, egyáltalán lesz-e? Addig is kérem szíves türelmüket, évtizedes hideg rekordok dőltek meg, sok kellemetlenséget okoztak ország-szerte. De azért lehetett volna ezt jobban is csinálni...

Falu György

Mathiász Jánosné özv. Sillay Józsa

Mathiász János második felesége, született Silay Josefi-na (ahogyan ez keresztleveleiben szerepel), a világhírű szőlőnemesítő méltó társa volt, nemcsak mint hű feleség és anya, de mint részese a Mathiász által elért „világsikernek” is. Sajnos, mint látni fogjuk, ennek a sikernek az „élvezője” csak nagyon rövid időre tudott lenni. Ez az időszak tulajdonképpen Mathiász haláláig tartott, az azt megelőző 25-30 évet ölelte fel, és ez alatt sem lehetett „hátradőlni”, sütkérezni a dicsőségben.

Mathiász megszállottan dolgozott, ekkor születtek sorra a hazai és külföldi sikerek, a kiállításokon megérdemelten elnyert első helyezések. Ekkor jelentek meg az újabb és újabb csemegeszőlő-fajták, a nemesítői munka eredményei. Ezekhez a nagyszerű eredményekhez biztosította Sillay Józsa a „háterszínét”.

A népes család minden napjainak szervezése mellett jutott ideje és energiája a nagyszámú vendégsereg fogadására, ellátásának szervezésére, valamint a gazdasági ügyek – kereskedelmi levelezés, könyvelés, kiállítások szervezése – bonyolítására is.

Mathiász halála után az özvegy, az életrajz-író Dr. Váry István szavai szerint „mindent megtett a világhírű szőlőtelep fenntartására és megmentésére”. A férjével töltött közel 30 év alatt arra is volt energiája, hogy „ellessen” a nemesítés, az új hibridek kiértékelésének aprólékos, nagy hozzáértést igénylő munkáját, fortélyait. A Mathiász által keresztezett új hibridek közül közel egy tucat fajtának az értékelését már Ő fejezte be és nevezte el őket. Így születtek meg a következő csemegeszőlő-fajták: Edison,

Hajnalpír, Herczeg Ferenc, Hollandia jósága, Jozefin pécsi emléke, Mathiász Pipiske, Mathiász Tivadar, Maximum, Missió, Silla-bey és Zsolnay Vilmos. Közülük számos fajtát még ma is fenntartanak, fenntartunk a Mathiász fajtáinak „otthont adó” NAIK Szőlészeti és Borászati Kutatóintézet Kecskeméti Kutató Állomása katonatelepi fajtagyűjteményében.

Mathiász és özvegyének mérhetetlen energiája, amit a Szőlőtelep kialakításába és felvirágoztatásába fektettek veszni látszott. Már 1924-ben jelentkeztek az „első tünetek”, 1925-ben pedig már egészen súlyossá vált a helyzet, a szőlőmunkások bérének kifizetése körül is nehézségek támadtak.

Az özvegy a Város segítségével 1925. szeptember 12 – 13-án a Katona József sétátéren lévő városi vígadó épületében Mathiász Emlékiállítást rendezett. A kiállításon megcsodálhatta a közönség többek között a legszebb 50 Mathiász fajta, ízletesen elrendezett fűrtjeit, számtalan cserépben nevelt szőlőtőkét, a legkiválóbb Mathiász borokat, a korábbi érmekeket, okleveleket.

A kiállítás nem titkolt célja volt a rendezők részéről, hogy felhívják az illetékes hatóságok figyelmét a Szőlőtelep áldatlan anyagi helyzetére, megmentésére.

A Szőlőtelep az 1926. március 23-án kelt „örökadás-vevési szerződés” aláírásával került állami tulajdonba, amelyet a földművelésügyi miniszter, Mayer János látott el jóváhagyási záradékkal és aláírásával hitelesített, majd az év április 8-án jegyezték be a királyi kincstár tulajdonába.

Az özvegy sorsa az eladás után sem javult, hiszen a vételár, a mintegy 80.000 pengő jelentős része a lemenőági örökösök (Mathiász gyermekei) igényeinek kielégítésére, és a telepnek az eladás-kori tehermentesítésére ment el. A maradék tőke kamatai nem biztosítottak az özvegynek megélhetést, ezért a korábban tulajdonában lévő Magyar Királyi Mathiász János Állami Szőlőtelepen telep-kezelői állást vállalt és évekig becsülettel ellátott. Majd ez a „lehetőség” is megszűnt és az özvegy kegydíjért folyamodott a Kormányzóhoz. A kérés meghallgatásra talált és 1933. szeptember 1-től havi 36 pengő 70 fillér kegydíjat folyósítottak számára. Ebben az időben az özvegy, István fiával és menyével Kispesten élt egy kis kertés házban és tartani kényszerült Mathiász első házasságából született, magatehetetlen János fiát is.

Dr. Váry István, Kecskemét város főügyésze, a Katona

József Társaság tagja 1940-ben megjelent Mathiász János című könyvében az 1930-as évek végéig követte nyomon az özvegy sorsát. Ekkor Mathiász Jánosné közel 80 éves, továbbra is nagy szegénységben él együtt Kispesten, a Liget utca 16. szám alatti kis kertés házban István fiával és annak családjával. A kertben valóságos „kis katonatelepi paradicsomot” varázsolt István a füstös külvárosban, a gyárkémenyek árnyékában. Ide telepítette el a legkitűnőbb Mathiász fajták tőkeit, édesanyja nagy öröme és megnyugvására.

A következő néhány év, a közel egy évtized hasonló megpróbáltatások között telik el. A világháború nehéz éveit, a főváros ostroma kemény megpróbáltatásoknak tették ki a családot. A következő „írásos emlék” – amelyre a Városháza épületében működő Magyar Nemzeti Levéltár Bács-Kiskun Megyei Levéltára Kossuth téri telephelyének kedves munkatársa hívta fel a figyelmem –, özv. Mathiász Jánosné és a Kecskeméti Hegyközség vezetőinek levelezése. Ebben 1947 márciusától – 1949 januárjáig követhetjük nyomon az özvegy életét. A levelezésből megtudhatjuk e közel két év fontosabb eseményeit, bepillantást nyerhetünk az özvegy „mindennapjaiba”, küzdelmes életébe.

Erről a következő lapszámban szeretnék Önöknek beszámolni.

Lázár János

FELHÍVÁS

Jövőre ünnepeljük Mathiász János születésének 180 éves évfordulóját

2018. február 22. –én lesz Mathiász János a világhírű szőlőnemesítő születésének 180. évfordulója. Szeretnénk ezt méltó módon megünnepelni „szűkebb hazánkban” is, Katonatelepen. Mathiász csemegeszőlő-nemesítői tevékenysége itt teljesedett ki, itt hozta létre legismertebb, legsikeresebb fajtáit.

E jeles évfordulóra történő felkészülés jegyében, keressük településünk legöregebb csemegeszőlő-tőkéjét, valamint a legöregebb, Mathiász által nemesített fajtájú szőlőtőkét.

Szeretnénk e mellett egy kiállítást szervezni, ahol bemutatnánk a „szőlő-bűvész” életének, munkásságának legfontosabb állomásait. Keressük mindazokat a ma még fellelhető tárgyi emlékeket, újságcikkeket, fényképeket, használati- és emléktárgyakat, stb., amelyek Mathiászhoz köthetőek.

A tárgyi emlékek mellett természetesen szívesen fogadunk minden olyan visszaemlékezést, a katonatelepi családokban „apáról-fiúra” szálló történeteket is, amelyek Mathiász és az Ő igaz barátja, településünk névadója, Katona Zsigmond személyéhez, tevékenységükhöz köthetőek.

A legjobb történeteket megjelentetjük a Katonatelepi Közúgyek hasábjain, és megfelelő módon jutalmazzuk is beküldőiket.

A tárgyi emlékeket és a „visszaemlékezéseket” Katonatelepen, A Kecskemét-Katonatelepi Ifjúságért Alapítvány székhelyén és E-mail címén, valamint a NAIK SZBKI Kecskeméti Kutató Állomás – mint a Mathiász fajtagyűjtemény fenntartója – elérhetőségein várjuk. Ugyancsak ezeken az elérhetőségeken várjuk azok jelentkezését, akik tulajdonában, kertjében öreg csemegeszőlő-tőkék élnek.

A Kecskemét-Katonatelepi Ifjúságért Alapítvány címe:
6000 Kecskemét, Katona Zsigmond utca 3. E-mail: vitis@freemail.hu.

NAIK SZBKI KKÁ címe:
6000 Kecskemét, Katona Zsigmond utca 5.,
e-mail: lazar.janos@szbki.naik.hu.

Katonatelep köztudottan, nemcsak a belterületi lakóterületből áll, hanem jelentős hányada az életvitel szerűen itt lakóknak is a közigazgatásilag a 15. választóköreztettséghez tartoznak. Ezek a „külső területeken” számos olyan tanya ingatlan található, amelyik alig ismert a Katonatelep belterületi lakosság számára, az ott folyó életről, tevékenységeiről alig tudunk valamit. Ezt az ismeret hiányt szeretnénk pótolni az al, hogy időről – időre megjelentetünk, riportokat, írásokat az itt zajló életről a közösségi életbe történő bevonásukról. (Ferkó-tanya, Talfája). Mostani számunkban egy beszélgetés rövid változatát szeretnénk az olvasók elé tárni, ami nemcsak a szorosán vett környezetünkben iránymutató, hanem általában a nagyvárosok monoton, és néha egészségtelen életmódjában szemléletváltozást is hozhat. Beszélgető partnerem Héjjasné Szénási Gyöngyi, a „Gyöngyöm tanya” tulajdonosa, őstermelőként működtetője.

– Mióta él családjával Katonatelepen, és mikor kezdett őstermelőként a tanya kiépítésével foglalkozni?

– Több mint 25 éve élek Katonatelepen, végzettségem szerint élelmiszeripari üzemmérnöki képesítéssel rendelkezem, és ilyen minőségben a Szőlészeti és Borászati Kutató Intézet laboratóriumában dolgoztam hosszú évekig, amikor elkezdtem másfajta jövőképet után ahhoz. Talán hiányzott a gondtalan gyermekkor, a nagyszülői házban eltöltött vakációk és az az atmoszféra, ami akkor és ott körülött. A természet közelsége és illata, ahol az ember még alázattal és tisztelettel fogadja mind-

A „Gyöngyöm tanya”

azt, amit a növények és állatok nyújtanak a számára, és nem a mértéktelen kiaknázás vezérli, hanem a féltő gondoskodás, hogy ezeket a kincseket méltán kiérdemlje.

Ráérezve, hogy milyen álmokat dédelgetek – első lépésként, férjemtől kaptam egy kecskét, akit szinte családtagként, kezeltünk, és miután kiderült, hogy társas lény, így szereztünk neki egy barátnőt. Ezek után – mint gombhoz a kabátot, – megvettük álmaink tanyáját és valamelyest benépesítettük. A mai napig saját szaporulatból igyekszünk duzzasztani az állományt, de csak addig a mértékig, amíg a kecskéinknek neve is van, nem csak száma.

– Helyileg hol kezdődött a tanya kiépítése, és most milyen terjedelmű?

Katonatelep-Úrrét szélén vásároltunk területet, és mostanra a tanyát 13 hektár erdő, legelő és szántó veszi körül, biztosítva ezzel állataink életterét, és a téli betevő megtermelését. A tartási körülmé-

nyükre, takarmányozásukra pusztán állatbaráti szeretetből fakadóan is igényesek vagyunk. A kecskék létszámához képest tágas és vegyszermentes legelő áll rendelkezésre, a mangalicák az erdőben kedvükre turkálnak. Soha nem kapnak tápot, koncentrátumokat, vagy bármilyen mesterségesen előállított hozamnövelőt. Mindez

Békés „ebédelés” a téli időszakban

lehetővé teszi számunkra azt az alapanyagot, amiből magas minőségű, egészséges terméket állíthatunk elő.

– Az előbbi kérdésre adott válaszból egyértelműnek látszik az irányzat, mi a tanya. az őstermelői tevékenység filozófiája, kifejtene ezt részletesebben?

– Katonatelepen, mint kertvárosi részen, az állattartás, növénytermesztés, kertészkedés mindig is hozzátartozott az alapvető élettevékenységekhez, függetlenül attól, hogy csak a család szükségleteinek kielégítését szolgálta, vagy piaci, ártermelői indíttatású volt. Mára ez jelentősen megváltozott, mert az egész város-

rész fejlődésénél többségben vannak azok, akik csak a város zajától és nyüzsgésétől távol, mintegy pihenőhelynek tekintik otthonukat és legfeljebb csak a díszkertek kialakítását szeretnék megvalósítani. Ettől függetlenül csaknem mindenki igényelné az egészséges táplálkozáshoz szükséges agrártermékeket. Ebbe a körbe tartoznak a hús és tejtermékek is. Így kezdtünk el elsősorban az eléggé méltatlanul, háttérbe szoruló, kecsketenyésztéssel (magyar parlagi fajta), kecsketej termékek előállításával, majd mangalica sertésekkel foglalkozni.

– A kívülről hagyományörző, de belülről korszerű és higiénikus feldolgozóban tavasztól őszig kecsketej feldolgozása történik. Ennek „melléktermékeként” tekintélyes mennyiségű, fehérjében, tápanyagban rendkívül gazdag és értékes savó keletkezik, kiegészítve a mangalicáink étlapját. Ősre, amikor a kecskék – természetüknek fogva – elapasztanak,

a mangalicák vágáséretté nővekednek. Ekkor a sajtkonyha kolbászfeldolgozóvá minősül át egészen tavaszig.

– Milyen élelmiszer előállítási módszereket alkalmaznak, a termékeknek milyen ellenőrzési pontjai vannak?

– Mindkét termékfeleség előállítása tradicionális technológiával történik, a jelenkor eszközeinek használatával. A feldolgozás ugyanazon elv mentén zajlik, ami az állattartásunkra is jellemző. Nem élünk a „modernkor vívmányaival”, aromákkal, tartósítószerrel és egyéb, nem kívánatos adalékanyagokkal. A tejtermékeink „élő” ízesítővel készülnek. A kézműves sajttja-

A gazdi szeretete

inkba mindig friss zöldfűszer, fokhagyma stb. kerül, a joghurtokba friss, vagy általunk idényben lefagyasztott gyümölcs.

A fentiek hitelül nem támogat minket semmilyen hangzatos minőségirányítási rendszer, ehelyett saját névvel szerepelünk a termékeinken, ott állunk személyesen a portékáink mögött, és kínáljuk mindazt, amit mi magunk is jó szívvel fogyasztunk el.

– A kolbász receptje nagyapai örökség, csak jó minőségű magyar fűszereket tartalmaz, a füstölt árúinkat is úgy készítjük, mint öregjeink. A pác-sókat (nitrát) nem ismerjük, a füstölés hagyományosan akác- és bükkfával történik.

Mint az élelmiszeriparban általában, ezt a tevékenységet csak törvényben rögzített, szigorú keretek között lehet végezni. A hatóság rendszeres helyszíni ellenőrzéssel győződik meg erről. A regisztrált és állatorvos által ellenőrzött állatállomány, a feldolgozás körülményeire vonatkozó objektív és szubjektív feltételek, a késztermék minősége éppúgy ellenőrzés alá kerül, mint például a nyomon követhetőséget alátámasztó dokumentációk.

– A jelenlegi állatállomány mellett, mi az a termék-mennyiség, ami előállítható és van-e ennek piaca?

– Lévén a kecsketej szezonális termék, az ebből előállított termékek nyilvánvalóan nem helyezhetők el családi, vagy akár baráti körben sem, vagyis őstermelőként, kistermelőként kell értékesíteni. A lehetőségek az árusításra nem túl széleskörűek, mert egyrészt, méltatlanul, még mindig van némi tartózkodás a kecskéből készült élelmiszerekkel szemben,

másrészt az elárúsító helyek, akár a piacssarnokban, akár a Városháza előtti heti kézműves piacon, korlátozottak. A család más része működtet más profilú élelmiszerárúsító helyeket (Chicken-Food üzletek), ahol külön hűtővitrinekben a termékek megvásárolhatók. Ugyanitt kerül forgalomba a mangalicavágásból származó termékpalletta is (kolbászok, szalonnák, mangalicaszír).

Mindezek mellett előzetes megrendelés és érdeklődés esetén, egyedi vevőket is kiszolgálunk, akár házhoz is szállítunk, és több gasztronómiai egységbe (éttermekbe, büfékbe, szállodákba) is eljuttatjuk a kívánt termékeket. A

Friss kecsketejből készült termékek

fentiek hitelül nem támogat minket semmilyen hangzatos minőségirányítási rendszer, ehelyett saját névvel szerepelünk a termékeinken, ott állunk személyesen a portékáink mögött, és kínáljuk mindazt, amit mi magunk is jó szívvel fogyasztunk el.

Nem ennek a beszélgetésnek a témája, de szót kell ejteni a kecsketej, és az abból készült termékek egészségre gyakorolt

Szabadtartású mangalicák

hatásáról. A fehérje összetétele a lehető legközelebb áll az emberi anyatejhez, ezért a tejfehérje allergiások is bátran fogyaszthatják. Segítséget nyújt az allergiában, csontritkulásban, érrendszeri megbetegedésekben szenvedők számára. Erősíti az immunrendszert, és lúgosítja a szervezetet. A kecsketermékek fogyasztásával szemben a legfőbb ellenérv mindig az, hogy „kecskeszaga van”. Megfelelő tartásmód, igényes tartási- és fejési higiénia mellett ezzel nem kell számolnunk.

– Milyen fejlesztési terveik vannak, kívánják-e bővíteni a tevékenységüket vagy a termékek körét?

– Sem az állatállományt, sem az őket kiszolgáló földterületet nem kívánjuk bővíteni, mert csak azért tudunk felelősséget vállalni, amit mi magunk „áterünk”. Maradunk szoros családi körben, ahol nagy szerepe van férjemnek a jószágok takarmány szükségletének megteremtésében, a mangalicák feldolgozásában az én „tejipari” tevékenységem mellett. Gyermkeink és családunk főleg a marketing munkában igyekeznek részt vállalni a működésünkben. Mint élelmiszeripari szakember állandóan próbálom fejleszteni a receptúrákat, szélesíteni a termékpallettát, népszerűsíteni az egészséges, természetes alapú élelmiszerek fogyasztását.

Nagy megtiszteltetés (volt) számunkra, hogy a Kecskeméti Értéktár 2014-ben a kecsketej termékeinket kecskeméti értéknek nyilvánította. Szakmailag ugyancsak nagy elismerés, hogy 2015-ben tanyánk kapta meg a XVIII. Térségi Kertészeti és Élelmiszeripari Kiállításon, Kecskemét Megyei Jogú Város Nagydíját, kecsketejből készült

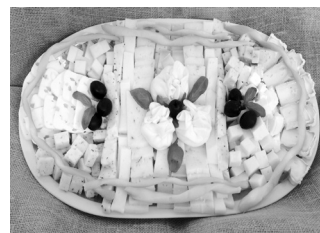
termékeiért. Az indoklásban elhangzott, hogy a Gyöngyöm Tanya komplett szolgáltatást nyújt: a kecskeállomány nevelésétől, gondozásától kezdve a feldolgozás minden munkafolyamatáig, a piacra kerülési lehetőségek felkutatásáig, mely követendő példa lehet más kistermelők számára is a kistérségben.

– Gazdálkodásunkat az egészséges élelmiszer előállítására iránti elkötelezettség jellemzi, erről bárki személyesen is meggyőződhet. Szívesen állunk rendelkezésére ismeretbővítő foglalkozások megszervezésében, tanyalátogatásokra, bemutatók megrendezésére, csoportosan és egyénileg is, előzetes egyeztetés után.

Jelenleg feltöltés alatt áll, de hamarosan megnyílik, saját weboldalunk, a www.gyongyomtanya.hu ahol további részletes információkkal szolgálhatunk. Addig is a kapcsolatot megtalálhatják velünk a gyöngyöm tanya facebook oldalon, a gyongyomtanya@microsystem.hu e-mail címen, vagy az alábbi telefonon: +3630 349-6681 (Héjasné Szénási Gyöngyi és családja)

Köszönjük a beszélgetést és tájékoztatást és megígérjük, hogy mind termékeiknek, azok bemutatásának és ismeretterjesztő munkájuknak továbbra is teret adunk lapunkban.

Lejegyezte:
dr. Kerényi Zoltán

Sajttál

Száradó mangalica kolbászok

Gennyes agyhártyagyulladás gyermekkorban

Az utóbbi időben számos sajtócikk foglalkozott az agyhártyagyulladás hazai elterjedésével és a megelőzés lehetőségeivel. Fontos a sajtó felvilágosító munkája, hisz az elmúlt években a gennyes agyhártyagyulladás védőoltással történő megelőzésében áttörést tapasztalhattunk.

Gennyes agyhártyagyulladást közel egy tucat baktérium okozhat, ezek közül az úgynevezett járványos agyhártyagyulladásért a Meningococcus baktérium a felelős. Nevében rejlik, hogy agyhártyagyulladás/meningitis/ okozója (meningo-), melyet két gömböcske alkot (-coccus). „Hivatalos neve”: Neisseria meningitidis.

Az ezredfordulón évente közel 200 gennyes agyhártyagyulladásos megbetegedés fordult elő hazánkban, magas halálozással. Az utóbbi néhány évben, elsősorban a védőoltások miatt, ez a szám 40 alá esett. Az esetek közel 80%-át a meningococcus okozza.

A betegség leginkább a csecsemő és kisdedeket sújtja (mintegy 80-90%-ban). Vesélyeztetett korosztály még a serdülőkor (különösen a kollégiumban élők!). A megbetegedett csecsemők kb. 1/3-a meghal manapság is az intenzív kórházi kezelés ellenére.

A rettegett betegséget Magyarországon (és Európában) a B és C típus okozza, míg más kontinensen az A, X, Y, W-135 említésre méltó.

A betegség kizárólag emberről emberre terjed. Az egyébként panaszmentes emberek az orr-garat üregük nyálkahártyáján hordozzák a kórokozót. Nyállal, köpettel, közvetlen érintkezéssel betegítenek meg másokat. (A baktérium kimutatása nem egyszerű, hisz szabad levegőn, szobahőmérsékleten néhány perc alatt elpusztul.)

Csecsemők és kisdedek szinte kizárólag súlyos betegség általános tüneteit mutatják, ezért igen nehéz a diagnózist felállítani: láz, hányás, ingerlékenység, nyugtalanság

vagy épp levertség, étvágytalanság, elődomborodó nyakutacs jellemzik. Típusos idegrendszeri izgalmi tünet (tarkómerevség) csak ritkán jelentkezik ebben a korban.

Idősebb betegek (kisgyermek, fiatalok) esetén főfájás, láz, hányinger, hányás, étvágytalanság, nyugtalanság vagy tompultság, esetleg zavartság észlelhető.

Bármely betegben rövid idő alatt kialakulhatnak bevérvések. Ennek szembetűnő jele a bőrvérzés, mely kezdetben csak 1-2 mm-es, később összefolyó vérzés. A belső szervekben is megjelenhet a vérzés, mely a beteg néhány órán belüli (!) halálát okozhatja.

Szülő teendői a betegség gyanúja esetén: Zavartan viselkedő, csillapíthatatlanul hányó vagy hirtelen „rosszul levő” (eszméletét veszítő, görcsölő) gyermeket azonnal orvoshoz kell vinni. (Láz inkább nagyobb gyerekeknél fordul elő.) A várakozás idővesztése, a kórházi ellátás késleltetése okozza, így csökkenti az

életben maradás és a gyógyulás esélyeit.

Szülői felelősség: A gennyes agyhártyagyulladás elleni védőoltások kaphatók. Magyarországon a B és C típusú meningococcus elleni védőoltás javasolt, amit célszerű egy éves kor előtt beadni. (Súlyos hiba megvárni az egy éves életkort, és azután oltani, hisz a betegség a csecsemőkorban a leggyakoribb.)

2017 januárjától a C-típusú meningococcus elleni védőoltás 100%-os TB-támogatást kapott. A B-típusú meningococcus elleni védőoltás ára 27.000 Ft. A Házi Gyermekorvosok Egyesülete kezdeményezte, hogy mihamarabb a támogatott védőoltások közé kerüljön be. Véleményem szerint 90%-os TB-támogatás mindenki számára elérhetővé tenné a védőoltást.

Jó egészséget, boldog babázást és együttlétet kívánok minden szülőnek!

Dr. Fischer László
gyermekgyógyász főorvos

Évindító „nyugdíjaséknál”

Mint mindannyian, mi is tervezéssel indítjuk az új esztendőt. Azonban mielőtt belevágnánk eme nem kis munkába, elhatároztuk, hogy egy vidám „pótszilveszterrel” hangolunk rá az új évadra. A zord idő sem retentette vissza a tagság nagy részét a részvételtől. Sok-sok vidám verssel, történetekkel szórakoztattuk egymást, de a játék sem maradt el. Néha felkészültünk a „maradj talpon” játék „házasított” változatával, természetesen pénz helyett csoki volt a nyeremény.

Mostanában már az új programunkon dolgozunk, néha vitatkozunk is. Lesznek komolyabb és vidámabb foglalkozások, tervezünk kirándulásokat.

Ez utóbbiakat részben pályázati keretből finanszírozzuk, már ha sikeres lesz a pályázatunk. Ez évben is köszönettel várjuk, reméljük képviselőnk, Falu György támogatását. Szeretnénk egy megyén belüli túrát tenni, hiszen mindig találunk a szűkebb pátriánkban is új látnivalót. Ám távolabbi célt is tűztünk ki, szeretnénk felfedezni Kaposvárt és környékét.

Nem tudom milyen sikere lesz, de elképzelésünkben szerepel biciklitúra is. Továbbá benevezünk minden programra, amit a Nyugdíjas Szövetség szervez a tagjai számára, szóljanak bár sportról vagy kultúráról. Természetesen továbbra is számítunk rá és

köszönjük a Mathiász János Iskola támogató hozzáállását működésünkhöz. Nélkülük nem tudnánk létezni, nem tudnánk vidám névnapokat, jeles születésnapokat rendezni, és nem kerülhetne sor a katonatelepieket is megszólító „Nyugdíjas nap” megrendezésére. Itt és most ismételtén, mint már oly sokszor, kérem

a katonatelepi nyugdíjasokat, hogy csatlakozzanak hozzánk, mert egy jókedvű, derűs kis csapatot gyarapítanának részvételükkel. Köszönöm, hogy szólhattam így az újságon keresztül. Mert „az írás megmarad”, míg el nem dobják!

Juhászné Balasi Franciska
klubvezető

Munkaerő felvétel a NAIK Szőlészeti és Borászai Kutató Állomására

Katonatelepen, a **NAIK SZBKI Kecskeméti Kutató Állomása** szőlőmunkásokat keres az ültetvényekben aktuális **kézimunkák elvégzésére**, az egyszerű foglalkoztatási forma keretei alapján. Érdeklődni lehet személyesen az Állomás Központjában, 6000 Kecskemét, **Katona Zsigmond u. 5.** vagy telefonon, a **06-76-501-430** telefonszámon, munkanapokon 8 és 16 óra között.

Mózes, aki újat kezdett

Miből és kiből lesznek nagy emberek? Keveseknek adatik, meg, hogy nevüket magas körökben jegyezzék. Közülük is a legtöbbről már a következő generációban élők sem tudnak. Még a családjainkban talán van egy-egy kiemelkedő személy, akire két-három generáció emlékezik. Vagy jósága, vagy botrányossága miatt. Kell-e nagy emberré lennünk? Kell-e lemondani arról, hogy felnézzenek ránk? Kell-e azt gondolnunk, hogy hibánk – régiek, vagy mostaniak – örökre elvágtak bennünket nagy lehetőségektől? Van-e újrakezés? Új feladat, új siker, új áldás? Mózes története szerint igen, lássunk is néhány szemelvényt az életéből!

Van, hogy az élet nehezen indul, vagy nem látszik, hogy bármi jó bontakozhatna ki. Látjuk, éljük, hogy fiatalként nem könnyű életet indítani, gyermeket, gyermekeket vállalni. A jövő egyszerűen bizonytalan. Mózes életének indulása hűségről és gondoskodásról szól. A hűség az édesanya hűsége. Az egyiptomi hatalom rendelkezése szerint minden megszülető zsidó fiúgyermeket meg kellett volna ölni. A zsidó családok kényszer-munkát végeztek. Nem idilli viszonyok egy élet indulásához és kibontakozásához. Még annyira se, mint nekünk. A kérdés, hogy az ember a túlélést és az életet keresi-e? A hűség az élet választása a halállal szemben. A hűség az, ha az embertelen és életellenes intézkedésekkel szembemegyünk. Az ilyen döntést és tettet Isten megáldja. Ezért lesz Mózes túlélő egy rozoga gyékénykosárban, ezért találja meg a fáraó családja, ahol aztán felnő. Emberi hűség és isteni gondviselés – így marad meg az élet. De van-e részünkről hűség? Megvan-e az a hit, hogy ha az életet választjuk és hűségesek leszünk, akkor áldások fakadnak?

Mózes a lehető legjobb nevelést kapja. A fáraó udvarában korának legmodernebb ismereteit sajátíthatta el. Közben Isten gondoskodott róla, hogy tudja, ő más néphez, Isten választott népéhez tartozik. Aztán 40 évesen egy zsidó és egy egyiptomi férfi vitájában úgy lép közbe, hogy megöli az egyiptomit. Menekülnie kell. Hívó emberként gyilkolt. Képzett emberként a sinai pusztába felsivatagos vidékein birkákat terelget. Emberileg nézve két-tört, sőt el sem kezdődött élet. Kiaknázatlan tudás, hitelenné vált hit jellemzi. Mond-

hatni, a pusztába a vezeklés helye. A pusztába ismerős. Nemcsak nekünk, mint alföldi embereknek, de mindannyian jártuk már saját életünk pusztaságait. Pusztaságot járunk, amikor nekünk is menekülni kell mások, vagy önmagunk elől, esetleg az Isten elől. Pusztaságot járunk, mert feszül bennünk, hogy többre is képesek vagyunk,

vagy lettünk volna. Pusztaságot járunk, mert lelkiismeretünk szól és emlékeztet elrontott dolgainkra, bűneinkre. A pusztaságaink vezeklésre indíthatnak. Isten azonban az esélyek Istene. Megjelenik Mózesnek és tudtul adja: nem a múltja számít. Mózes megtalálhatja régi önmagát. A neki megjelenő Isten megbocsát, szól hozzá, vezeti őt, sőt feladatot bíz rá: 80 évesen egy egész nép vezetését. Akkor, amikor emberileg nézve inkább visszavonulni és életet összegezni kellene. Az

Isten azonban másként gondolja és csodákkal erősíti meg a kételkedő Mózes, aki az alázat jeleként levett sarukkal áll Isten előtt. Életünk pusztaságai maradhatnak puszták, de lehetnek Isten megjelenésének helyeivé is. Isten bemutatkozik: veled leszek, ahogyan ott voltam a régiekkel, őseiddel is. Azokkal, akikre szép emlékekkel gondolsz a családotban. Ez az üzenet az Isten kinyújtott karja: megbocsátásról, könyörületről, elengedésről beszél. Arról, hogy nincs az az élet, amelyik ne találhatna még célokat. Nincs olyan élet, amely derékba tört és nem kezdhető újra.

Mózes Isten felhatalmazásával, a zsidóság vezetőjeként kéri a fáraót, hogy engedje el a

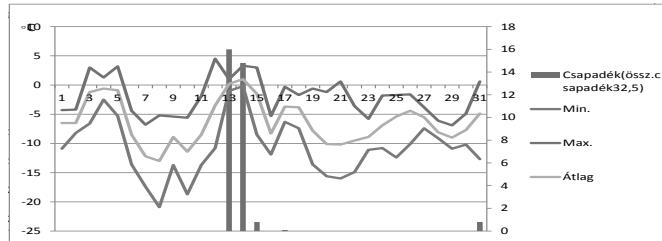
Laczay András
lelkipásztor

hazudni. Mózes, a fáraó és a nép csodákat lát: tíz csapás, a fáraó engedélye a kivonulásra, Isten vezetése éjjel tűzoszloppal, nappal előttük járó felhővel, a tenger kettéválása, hogy megmeneküljenek az üldözők elől. Az újat kezdeni akaró, saját árnyékán túllépni készülő ember törvényszerűen ütközik nehézségekbe, a kérdés csak az: kitart, vagy megfutamodik? És ha kitart, honnan veszi az erőt? Az imádság, mint Isten-nel való párbeszéd, az Úr üzenetének meghallása és komolyan vétele kapukat nyit és erőt ad. Isten csodákat tesz – ezt tapasztalja Mózes. És ez az üzenet számunkra is. Nem ugyanakkorákat és ugyanolyanokat tesz velünk az Úr, mint akkor Mózes-szel, de valamit tesz: Isten senkit nem hagy félúton. A történet üzenete, hogy van csoda, de Isten nem használ kliséket. A csoda talán magyarázható (van megalapozott tudományos elmélet a tenger kettéválására), de hogy pont akkor és pont ott kerül rá sor, amikor szükséges, nehezen magyarázható mással, mint a Gondviselő jelenlétével. Isten velünk: ez hangzott el minden megkeresztelt keresztfelőlőjekor és ezt hirdeti Krisztus egész földi élete. Isten velünk – ez a velünk léte pedig erőforrás lehet a mindennapokban és a rendkívüli időkben egyaránt.

Hiteles, felkészült ember vagyok-e, aki példaképt másoknak is? Mózes története emlékeztet: a hűség és az élet választása Isten áldását vonja maga után. Válasszuk az életet és a hűséget! A derékba tört, zsákutcába jutott élet pusztaságában Istennel lehet találkozni. Ez a találkozás az újrakezés lehetőségét hordozza magában. A velünk lévő Isten pedig csodákkal erősíti meg, ha arra van szükségünk!

Valójában nem is volt annyira meglepő az a zord január, amit tapasztaltunk, hiszen, ha egy kicsit visszatekintünk, már csaknem 5 éve nem tapasztaltunk ennyire kemény telet. Talán egy kicsit el is szoktunk tőle, remélve, hogy most sem lesz. Nos, tévedtünk. A nagy számok törvénye alapján el kellett jönnie egy ilyen időszaknak is. Az időjárás előrejelzése, bár sokat fejlődött, még most sem tekinthető bizonyosnak, legfeljebb jelzésértékű. Az agrárgazdálkodásban (akár a házi kertiben is!) enyhe vigasz, hogy visszatekintünk a bevált jóslatokra és próbálunk ezek alapján előre tervezni. Ha valaki veszi a fáradságot, és követi a legnépszerűbb meteorológiai internetes oldalak (időkép. hu,

met.hu, eumetsat.hu, stb.), vagy a sokak által egyedül hatásosnak tekintett „Dávid-féle” előrejelző naptárat, feltűnik, hogy néha még a három napos előrejelzés is jelentősen eltér a ténylegesen tapasztalt időjárás adatoktól. A csatolt diagramon a 2017. januári Katonatelepen mért adatokat ábrázoltuk, és jól látható, hogy a januári középhőmérséklet messze elmaradt a tavalyitól, de még a 30 éves átlagtól is. (A januári $-1\text{ }^{\circ}\text{C}$

körüli januári középhőmérséklet tavaly $-0,1\text{ }^{\circ}\text{C}$ volt az idén $-4\text{ }^{\circ}\text{C}$! Szóval bármennyire is kecsegtető előrejelzéseket hallunk, jobb, ha időben megvédjük korán virágzó és gyenge növényeinket, ezért takarjuk be őket valamilyen ruhaanyaggal. Amint az idő újra felmelegszik, vegyük le róluk a védőréteget. A szokatlanul hideg januári időjárás egy szempontból mindenképpen hasznos volt növényeink számára,

Dr. Kerényi Zoltán

hiszen az elmúlt enyhe telek igencsak kedveztek kellemetlen növényi kártevőknek, a gombabetegségek áttelelő képleteinek. Ez a hideg valamelyest gyérítette a rovar és gomba kártevők számát, de azért ne higgyük, hogy megszabadultunk tőlük! A növényvédelemre továbbra is komolyan oda kell figyelni.

Aktuális kerti munkák februárban

A kerti teendők ideje mindig az időjárás alakulását követi, és szinte lehetetlen minden évre érvényes munkanaptárat készíteni. A következő röviden részletezett tanácsokra is vonatkozik, hogy a javasolt munkálatok akár több hetet is csúszhatnak az időjárástól függően. Sokszor emlegetjük, hogy amit ma elvégezhetsz, tedd meg, mert később, következő hónapokban rohamosan megnő majd a teendők sora, viszont nem szabad, nem kell elsielni semmit.

Cserjék és fák

- A lombhullató cserjék és fák szunnyadó állapotban jól viselik ezt a hideg hónapot, de ha kirügyeznek, akkor az végzetes is lehet a számukra. A jó komposztból készült talajtakaró is nagyszerű segítség a fák számára.

- A nyáron virágzó cserjéket most metsszük meg, de vigyázzunk, mert a tavasszal hajtó fajták már ősszel kirügyeztek, és ha megmetsszük őket, nem fognak kivirágozni. Az aranyvessző, a gyöngyvessző, a birsalma és más tavasszal virágzó cserjéket kicsit később kell megmetteni, miután már elvirágoztak. Metszéskor mindig az elhalt, elrothadt, a tél által megrongált vagy letört ágakat vágjuk le először.

Az élő, egyévi és gumós növények

- Az olyan növényeket, ame-

lyeket a fagy kilökött a földből, erősen vissza kell nyomni a helyükre.

- Ebben a hónapban már lehet ültetni a sásliliomot, a nagy szírvirágot és az árnyékliliomot.

- Az élő növényeket szét kell választani, és fel kell költöztetni, amíg új hajtásokat hoznak.

- Ha a nyáron nyíló gumós növények nagy melegnek vannak kitéve, elkezdhetnek kirügyezni. Nagyon szárazon és $7\text{ }^{\circ}\text{C}$ fok alatt kell tartani őket. Ha túlságosan kiszáradnának, tegyük őket nyirkos tőzegtelepre, de azért tartsuk hűvösen!

- Ha lobéliát, kék bojtocskát, verbénát, petúniát, meténget vagy más hasonló növényt szeretnénk ültetni, először bent kezdjük el a magok ültetését a hónap vége felé.

- A futórózsák, a gyümölcsfák és a zöldségek tavalyi ősszegubancolódott hajtásait vágjuk le.

- Ha a kemény gumós növényeket nagyon sok talajtakaróval láttuk el, a tél vége fele tegyük vissza rájuk. Ez megakadályozza, hogy a nap által felmelegített talajban idő előtt el kezdjenek nőni.

Gyümölcsök és zöldségek

- Ebben a hónapban, ha az idő megengedi, elültethetjük a rebarbarát, a tormát, a spárgát és az articsókát.

- A kivit és a szőlőt még Valentin nap előtt meg kell meteszeni, nehogy elkezdjenek nedvet engedni.

- Amint kapható lesz, az epret már ültethetjük is, az olyan bogvós növényekről, mint a málna és szeder, kivéve a júniusban termőket, le kell szedni a tavalyi bogvókat.

- Ha ribizlit termesztünk, vágjuk le a 3 évnél öregebb törzseket.

- A zöldséges kertet ilyenkor kell először felszántani (persze, csak ha engedi az idő) ahhoz, hogy az időjárás is segíteni tudja a nagy földgörgők széjelporladását. A felbukkanó gyomok és magok remélhetőleg el fognak pusztulni.

Fontos még:

A lombhullató fák – de különösen a gyümölcsfák – bár a lombhullás óta nyugalmi állapotban vannak, egyáltalán nem érzéketlenek az időjárás szélsőségeivel szemben. Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy az extrém és hosszú hideg csak akkor tesz kárt a termőrégyekben, ha a hőmérséklet -15 fok alá csökken. Sajnos ez az idén szűkebb környezetünkben is több napon előfordult. Egyébként ebben az időszakban, a termőrégyek építését komolyan veszélyezteti az ónos eső okozta jégpáncél is. A növények mélynyugalmi állapota január végén, február elején ér véget.

- A házi növények is észlelhetik a nappalok hosszabbodását, és elkezdhetnek nőni. Ekkor elkezdhetjük újra tápozni őket, de csak a feloldott 50%-os műtrágya keveréket használjuk.

- A tollas barátainkról se feledkezzünk meg, hiszen az idő melegedésével jó lenne, ha ezután is segítenének a rovarok ellenőrzésében. Nagy hidegben pedig nem csak az etetés, hanem az itatás is fontos szerepet kap.

- Készítsük elő a kerti szerzőségeket. Olajozzuk meg a fűnyírókat.

- Télvíz idején vigyázzunk, hogy rázzuk le a havat az örökzöldeink és cserjéink ágairól, már ha hullott egyáltalán a hó.

- Február elejétől előbb a csonthéjasok, később az almatermésű fák kezdenek ébredni. Megindul a gyökértevékenységük, vizet vesznek fel a talajból, a sejtjeik megduzzadnak, állományuk hígabb lesz, aminek következtében könnyebben megfagy. Ilyenkor egy átmeneti meleg időszak utáni fagyhullám katasztrofális lehet, a kajszi, az őszibarack, a mandulafák termőrégyeinek a szövetállománya elbarnul, ezekből már nem lesz virág és abból gyümölcs. Azt kívánom, hogy tartson még egy kicsit ki a tél és akkor érkezzen el a tavasz, amikor a tél visszatérésére már nem kell számítanunk.

Batáta termesztése konyhakertben

Januári lapszámunk „Kertünk- házunk” rovatában röviden bemutattuk ezt az egyre népszerűbb zöldséglélet. Most egy hazai, ismert termelő részletezi ennek a növénynek kiskertben történő termesztésének lehetőségeit, étkezésünkben betöltött szerepét, és nem utolsósorban hasznos termelési tapasztalatokat oszt meg mindazokkal, akik belefognának kertjükben a batáta termesztésébe (szerk. meg.).

Kevesen gondolnák, hogy hazánkban az édesburgonya termesztésére már több mint száz éve kísérletek indultak, melyek eredményeként a Magyar Királyi Akadémia tanulmányában megállapította, hogy a batáta a Kárpát-medencében is gazdaságosan termelhető. Ezt az eredményt az első világháború és az azt követő események elfeledték. Az ötvenes években ismét a mezőgazdászok látókörébe került a növény és újabb kutatás foglalta össze a több mint két éven át tartó kísérletek pozitív eredményeit. Mint ismert, az akkori vezetés számára fontosabb volt a gyapot a gumipitypang vagy akár a narancs termesztésére tett felesleges erőfeszítés, így a nyolcvanas évekig ismét várni kellett, míg Horváth Lajos Tápiószelén a Növényi Diverzitás Központban édesburgonya kísérletekbe kezdett. Mára a batáta széles körben ismert növényvé vált mind a termelők, mind a fogyasztók körében, köszönhetően Váraljai Dénes kitartó munkájának, aki Ásotthalmon saját fajtát nemesített és Batáta Baráti Körében hittel terjesztette húsz év alatt összegyűlt tapasztalatait. Ez a

kis homokháti település már a batáta fővárosának tartja magát és az országban termelő több mint kétezer gazda sikerrel alkalmazza az ásothalmi tapasztalatokat, de lássuk, hogy konyhakerti méretekben hogyan is érdemes nekifogni.

ÜLTETÉS

Dugványozás

A batáta szaporítása nem vetéssel, hanem dugványozással történik. A gyökér nélküli szájak ültetésének ideje május vége, június eleje, de fagyok biztos elmúltát meg kell várni. A legtöbb kiskert jó tápanyag háztartású és a batáta nem túl igényes növény. De, fontos tudni, hogy nitrogén igénye kevés, foszforra mérsékelten van szüksége és kálium igénye magas. Ezt műtrágyával vagy fahamuval pótolhatjuk. A jobb eltarthatóság érdekében még pótolnunk. Hazánkban a batátának levél oldalról jelentős kártevője még nincs, de a talajlakó pajorok és férgek az édes gumókban kárt tehetnek, így a talaj előkészítése során ügyelni kell a megfelelő fertőtlenítésre. Gazdaboltokban e célból már többféle gomba alapú vagy kémiai szer áll rendelkezésre. Szerves trágyázás alkalmazható, de az esetleges fertőzésekre figyelni kell. Kiültetésre válasszunk napos, meleg helyet.

Az ültetést 1 méteres sor és 30 centiméteres tőtávolságot tartva végezzük. Jól belocsolt talajon kezdjük a műveletet és a paprika palántához hasonlóan ültetőfával dugványozzuk el a töveket. A növények tövét be kell iszapolni és javasoljuk foszfordús starter műtrágya

használatát. Ebben a nedves közegben hamar megindul a gyökeresedés. Homokos talajon bakhátas művelést nem igényel. Tapasztalatink azt mutatják, hogy terméshozamban nincs előnye. Tölteni nem szabad.

ÉVKÖZI MUNKÁK

A talaj hőmérsékletének emelkedésével megkezdődik a növény intenzív növekedése. A gumósodás az 5-6 héten kezdődik és ezzel párhuzamosan a növény indásodása is megindul. Ez idő alatt az állományt kapálással gyom mentesítsük. A gyökérzet egy része a felszínhez közel helyezkedik el ezért ezt műveletet sarabolóval érdemes végezni. Az indák elterülése után kapálásra viszont nincs már szükség, mivel a levélzet gyomelnyomó képessége nagy. Az akár két méterre is megnyúló indákat időnként sorba kell rendezni. Egyrészt így megakadályozhatjuk a leggyökeresedésüket, másrészt a betakarításnál könnyítjük a munkánkat. Az indák erősek, nem szakadnak, könnyű velük dolgozni.

Az édesburgonya trópusi eredetű növény ezért a meleget, sőt a forróságot jól tűri, nem túl víz igényes.

Öntözési javaslat:

– ültetéstől számított első két hétben intenzív, napi öntözés

– második héttől a hatodik hétig heti 2-3 alkalom mérsékelt öntözés

– hatodik hét után csak párasításra és talaj felületi nedvességre van szükség

Permetezni nem kell.

BETAKARÍTÁS

A batáta tenyészideje 90-100 nap közötti, vagyis hazánkban a júniustól szeptember közepéig tartó időszakra tehető. A betakarítás ideje így szeptember közepétől kezdhető. A betakarítást a levélzet eltávolításával kell kezdeni. A dús, tápanyagban gazdag levélzet kiváló állati takarmány lehet, mely emberi fogyasztásra is alkalmas. Felszedés előtt a talajt 30-40 cm mélyen meglazítjuk ezután a batáta kézzel könnyen felszedhető. Kiskerti méretekben ásó, vagy gombos villa megfelelő. Felszedés után megmossuk, letördeljük a gyökérmaradványokat, de vigyázunk, hogy minél kevesebb sérülést okozunk, tudniillik a friss batáta külseje sérülékeny.

Az édesburgonya jól tárolható, de a felszedéskor keletkezett sebeket be kell gyógyítani, ezért a termést 5-7 napra meleg, 30 fokos helyiségbe kell tenni. Téli tárolása 10-14 C között történik.

Ásotthalmon a Bivalyos Tanya Családi Gazdaságban minőségi batáta szaporítóanyag előállításával is foglalkozunk. Termelőinket a postai úton szolgáljuk ki hét különböző édesburgonya fajtából, melyekről a www.bivalyos.hu honlapon további információkat találhatnak.

Elérhetőségek:

Ásotthalom, Tanya 1460.

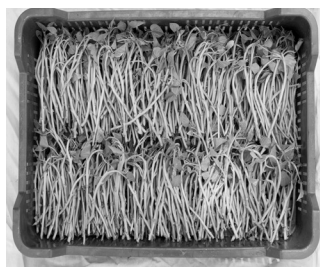
és Bartók Béla u. 31.

info@bivalyos.hu

Tel.: +36 70 779 9133

Sikeres termelés kívánunk!

Váraljai Tamás

Palánták

Betakarított termés

Farsang 2016.

A farsangi bál elmaradhatatlan eseménye a Mathiasz Iskolának. Az idei évben is próbáltuk a kisse hosszúra és hidegre sikeredett telet elűzni álarcokba, jelmezekbe bújva. Vidám táncokat jártak a gyerekek. Az 1. osztályosok pingvineknek öltöztek, s míg a másodikosok sötét szemüveggel álcázták titkos nyomozói küldetésüket, addig a harmadikosok vidám kacsa-táncot jártak. A negyedik osztályosok igen vidám hangulatot varázsoltak az iskola sportcsarnokába, ők a mai modern zene küldöttei voltak. Ízelítőt kaptunk a rap zene hangulatából és szinte akrobata módon járták a táncot a fiúk, a lányok pedig kecses táncot lejtettek Rihanna zenéjére. A vidám farsangot a felsősök esti zenés báli mulatósága zárta.

FEBRUÁR

böjtelő hava – télutó – jégbontó hava

*„Tegnap ércujju fagy csipkedte a fülecskét,
ma langyos olvadás csordítja az ereszt,
tegnap harapni még éreztem a telecskét
s ősz szakállára ma piszkos könnyűt ereszt.”*

(Babits Mihály: Olvadás)

A hónap nevének eredete több magyarázattal közelíthető meg. Meteorológia-ilag február az évszakváltások szerint az utolsó téli hónap (a csillagászatban nem hónapváltáskor következik be az évszakváltás). Ősi magyar neve: Jégbontóhava, de régiesen Februáriusnak is nevezik, a népi kalendáriumban pedig Böjtelő havaként említik.

Klasszikusan, a Februarius név a latin, szabin, februm, „tisztulás” szóból ered. Ez a hónap az antik Rómában a decemberi, januári vígságokat követő testi-lelki purgálás, megtisztítás idejének számított. Nevét Februus isten után nyerte, akit a megtisztulás isteneként tiszteltek az ókori Rómában. Más források szerint, „Februa”, vagyis „Engesztelő”, volt Mars isten anyjának, Junónak egyik melléknéve, aki életet adott Marsnak, mint ahogy február helyet ad Mars havának, márciusnak.

Keresztény időkben lett február a böjt első hava, mivel a nagyböjt kezdete majdnem mindig erre a hónapra esik. Erre utal a hónap régi magyar neve is: Böjtelő hava. Az asztrológiában Halak havának nevezik, hiszen február 21-e és március 20-a között a Nap a Halak jegyében jár.

A többi hónapok közül kitűnik azzal, hogy ez a legrövidebb hónap, mivel csak 28 napos, illetve 4 évente, szökőév alkalmából 29 napos. Az idén február csak 28 napos.

Február hónapban, rövidsége ellenére számos jeles napot találhatunk. Ezekből, a teljesség igénye nélkül, csak néhányat idézünk fel, és hosszabban, inkább a hónap jel-

legzetes eseményének számító, farsangról írunk bővebben.

FEBRUÁR 2. GYERTYASZENTELŐ

A római katolikus vallás GYERTYASZENTELŐ BOLDOGASSZONY néven ünnepli ezt a napot. Azért szenteljük meg az emberi természetünket jelképező gyertyákat, hogy az isteni Fény kiáradjon és eltöltsön bennünket is.

FEBRUÁR 6. SZENT DOROTTYA

Dorottya a négy „fő szűz” (virgines capitales) egyike volt, akit társnőivel, Antiókhiai Margittal, Alexandriai Katalinnal és (Nikomédiai) Borbálával együtt a II. vatikáni zsinat (1968) mint költött személyt törölt a szentek sorából és a római naptárból. Ennek ellenére a mai napig is Dorottya, a „Tavaszi Rózsa” a kertészek és virágárusok védőszentje. Jellegzetessége a köré fonódó mondák sora, jellemzője a virágos, gyümölcsös kosár, neve napján, sok helyen virágot és almát szenteltek a templomokban.

FEBRUÁR 14. SZENT BÁLINT (VALENTIN)

Több magyarázatát is találhatjuk a történetírásban, egyfelől, az Egyház szerint, itáliai ókeresztény vértanú püspök volt, aki imájával meggyógyította egy pogány fejedelem vak leányát. Volt azonban egy másik Bálint is, szintén szent püspök (jan. 7), akinek ereklői a passauai székesegyházba kerültek. Németországban, Ausztriában, ott is Tirolban különösen nyavalyatörősek

bizakodnak a segítségével. A két szent alakja főleg a germán népek tudatában eggyé olvad, és azóta Bálint ünnepe és hagyományvilága a passauai székesegyház szentjét idézi. Ugyanakkor Valentin, vagy Valentinus) a szerelmesek, a lelki betegek és az epilepsziával élők védőszentje. A világszerte, de főleg az angolszász országokban ünnepe, Bálint nap (Valentine's day), már Magyarországon is, mint Valentin-nap vált ismertté, és népszerűvé, az 1990-es évektől kezdődően. A vallási eredet, az idegen elnevezés elterjedése miatt, már Magyarországon is elhomályosult, a szerelmesek megajándékozzák szerelmüket.

FEBRUÁR 22. MATHIASZ JÁNOS SZÜLETÉSNAPJA

Katonatelep jeles, világhírű polgárának születésnapjáról külön cikkben emlékezünk meg.

FEBRUÁR 24. SZENT MÁTYÁS APOSTOL

Mátyás napjához leginkább csak időjárási mondák társulnak. „Mátyás ront, ha talál (= megolvasztja, megtöri a jeget), ha nem talál, csinál (= ha már nem talál jeget, akkor faggal köszönt be)”. Ugyanakkor, az Írás szerint, Jézus halála, és Júdás öngyilkossága után, az apostolok csak tizenegyen maradtak, és hogy ki legyen a tizenkettő, Jézus mennybemenetele után, de még pünkösd előtt, az ő helyére választották Mátyást, a tanítványok szűkebb köréből.

FARSANG IDŐSZAKA

A farsang a vízkeresztől (január 6.), húshagyókeddig, más megfogalmazás szerint, a másnapi hamvazószerdáig, a nagyböjt kezdetéig tartó időszak elnevezése. Jellemzően ilyenkor tartják a vidám lakomákat, bá-

lokat, népiünnepélyeket. Valójában, liturgikusan megközelítve, nem köthető hozzá jelentős vallási ünnep, inkább a néphagyományokra épül (pld: „torkos csütörtök”, mikor is, - a közelgő nagyböjt előtt - bőségesen fogyasztottak zsírban gazdag, és egyben a farsangi időszakhoz kötődő ételeket (pl. fánk), valamint megengedett volt a szokásosnál mohóbban, torkosabban étkezni.). A kereszténység előtti időkből származó farsangi mulatságokat az „erkölcsös” 16. és 17. században nem eredete, hanem bujaságot szimbolizáló szokásai miatt tiltották. A farsang csúcspontja a karnevál, hagyományos magyar néven „a farsang farka”. Ez a farsangvasárnaptól húshagyókeddig tartó utolsó három nap, ami nagy mulatságok közepette, valójában télbúcsúztató is. Sok nagyvárosban, ebben az időszakban rendezik meg a híres karnevált (Riói, Velencei karnevál). Magyarországon, a farsang legnevezetesebb eseménye, a mohácsi busójárás.

A farsang elnevezése, és a legrégebbi szokásadatok, középkori német polgári hatásra vallanak, de vannak az Anjouk és Mátyás király udvarából itáliai hatásra utaló adatok is. A zsidó vallási ünnepek közül erre az időszakra tehető a purim. Purimkor, a perzsa uralom alatt élő zsidók megmenekülését ünnepli a zsidó nép, ami i.e. 450 körül történt. Elterjed szokás ilyenkor jelmezekbe öltözni, összejöveteleket rendezni, ezért Purimot gyakran nevezik a zsidó farsangnak is.

A 2016-os év végén és ezen év kezdetén sem pihenhetek sportolónk, számos kihívás várt rájuk.

Cseh Márk, judo sportágban, december 3.-án Zalaegerszezen felnőtt csapatban indult helyi színeken, és II. osztályban első helyezést ért el. Az idei év elején pedig első korosztályos versenyén vett részt, Budapesten. Az ifjú tehetségnek minden hónapra jut rangosabb megmérettetés. Február végén pedig a nemzetközi válogatóversenyek kezdődnek, így Magyarország határait átlépve is versenyezhet.

Halász Bernadett, sportlövész, Decemberben remekelt a korábban említett Heraklész

Sportösszefoglaló

akkori fordulóján, melyen junior korosztályban első helyezést sikerült elérnie. Ezzel biztosította helyét a felnőtt-junior női döntőbe, ahol végül a dobogó 3. fokára állhatott fel. Ez év januárjában két versenyen vett részt, illetve február első felében az Országos bajnokságon is szerepel.

A Jakubek testvérpár, Benedek és Bernát számára a 2017-es esztendő eleje leginkább alapozással telt, a versenyidőszakra való felkészüléssel. Első eseményük a február 12-én,

kötöttfogásban megrendezésre kerülő területi diákbajnokság, Budapesten. Itt a Magyar bajnokságban és a diákolimpián való részvételért kell majd versenybe szállniuk.

A 2016-os év legeredményesebb kadett birkózója, a szintén katonatelepi Börönte Dániel lett. Róla a következő havi számban szeretnék pár mondatot írni. A fiatal tehetség az idei év 100 kg-os válogatott mezéért száll majd harcba, valamint a magyar bajnoki éremre is esélyes. Ezen felül,

felnőtt vonatkozásban S. Tóth Tamás és Orbán Balázs egy kemény alapozást követően márciusban küzdenek majd a magyar bajnoki érmekért. Az alapozás alatt a sportolók saját sportágukat hanyagolják, és kiegészítő sportokat űznek. Ilyen például a kondízási, úszás, súlyemelés vagy a futás.

Végül, de nem utolsó sorban, a KKA MathiÁSZ U11-es kosárlabda csapata, melynek minden tagja katonatelepi diák, eddig veretlen a bajnokságban.

Minden fent említett sportolónak illetve csapatnak további sikerekben gazdag és sérülésséktől mentes évet kívánunk!

Balla Dániel

Katonatelepi Pántlikák

VIII. Országos népdaléneklési versenyt rendeztek meg januárban Szegeden. Iskolánkból is mentek képviselők. A harmadik osztályos leányokból álló Katonatelepi Pántlikák elnevezésű csoport tagjai: Kisznyér Sára, Lakatos Luca, Fodor Emma, Polonkai Izabella, Pap Boglárka, Kovács Angéla. Tanáruk: Krajcsó Bence. Az itt szerzett pontot viszik az országos válogatóba és február során derül ki, hogy bekerülnek-e az országos döntőbe. Szurkolunk Nekik.

KÖZÉRDEKŰ INFORMÁCIÓK KATONATELEPIEKNEK

Általános segélyhívó telefonszám (éjjel-nappal): 112

(továbbra is hívható a 104 (mentők), 105 (tűzoltók)

és a 107 (rendőrség) telefonvonala

Katonatelepi Polgárőrség telefonszáma: +3630 621 6029

Egészségügyi problémákkal kapcsolatos információk

Egészségügyi Központ: Kecskemét, Katonatelep, Zsigmond Ferenc u.25/a.

Tel.: +3676 76 471 428

Felnőtt háziorvos: dr. Serfőző Katalin (+3630 3587967)

Rendelő: +3676 471 428

Rendelési idő: hétfő, szerda, péntek: 8-12 óráig, kedd, csütörtök: 13-15 óráig

Gyermeorvos: dr. Fischer László (+3630 998 1187),

Rendelő: +3676 471 053

Rendelési idő: hétfő, szerda, péntek: 11-13 óráig, kedd, csütörtök: 13-15 óráig

Katonatelepi védőnői szolgálat: Nagysolymosi Andrea

(+3630 590 1819) +3676 507 916

Csecsemő tanácsadás: dr. Fischer László (+3630 9981187),

Rendelő: +3676 471 503 minden kedden 12:30-13:00

Katonatelepi Fiókgyógyász: Kecskemét, Katonatelep, Zsigmond F. u. 25/a.,

Tel.: +3676 323 188

Nyitvatartási idő: hétfő, szerda, péntek: 8-13 óráig,

kedd, csütörtök: 13-18 óráig

KÖZÉRDEKŰ ÉS SZOLGÁLTATÓI INFORMÁCIÓK

Magyar Posta Postapartner: Kecskemét, Katonatelep, Ezüstkőnyő u. 1.

Tel.: +3630 995 6350 Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 11:00-13:00

Szálláshelyek: Jegenye Panzió: Kecskemét, Katonatelep, Lombos u. 48.

Tel.: +3676 471 213

Kecskemét Katonatelepi üzletek, boltok:

Őnért 1. Élelmiszerbolt / CBA, Kecskemét Katonatelep, Lugas sor 52.

Tel.: +3676 471 486

Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 6-18, szombat 6-12, vasárnap 6-11 óráig

Őnért 2. Élelmiszerbolt / CBA, Kecskemét Katonatelep, Mályva u. 37.

Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 6-18, szombat 6-12, vasárnap 6-11 óráig

KATONATELEPI KÖZÜGYEK

Kiadó: Kecskemét Katonatelepi Ifjúságért Alapítvány, 6000 Kecskemét, Katona Zs. u. 3.

Felelős kiadó: Lázár János, a kuratórium elnöke • **Felelős szerkesztő:** dr. Kerényi Zoltán

Szerkesztő Bizottság: Kisberk Hella, id. Tóth Viktor

Rovatvezetők: dr. Kerényi Zoltán (kertünk-házunk); Kisberk Hella (oktatás); Obbágy Tiborné Netti (óvoda);

Lacay András (hit és erkölcs); Balla Dániel (sport); Lázár János (Katonatelepi Ifjúságért Alapítvány);

dr. Mezős Ottó (jog); Nagysolymosi Andrea, dr. Serfőző Katalin (egészségügy)

Olvasószerkesztő: Balasi Franciska

Nyomdai munka: Pendepriint Kft., Nagykovács, Készült 1000 példányban